

MAGYAR KURIR

Indult Bétsból, Kedden Oktober' 8-dik napján, 1816-dik esztendőben.

Algír ia.

Végezte a' Lord *Exmouth* tudósításának az *Algíriai* expedízióról: —

Az Algíriaiak' vesztese állott, 6 vagy 7 ezer részszerént elesett, részszerént megsebesedett emberekből. — Elégtek 4 Fregátjaik 44 ágyusok; 5 nagy Korvetteik 24 ágyustól fogva 30-tzig; 's minden ágyus tsajkáik és egyéb apró, fegyveres bajóik, kivévén 7-tet. Összserontoltattak 30 más ugyan e'féle és sok kereskedő hajóik, fegyveres házaik, és magazinumaik.

Az Ánglusok' vesztese: — Elestek 15 tisztjeik, 38 hajós legényeik, 29 tengeri katonáik, 1 tengeri pattantyus, 1 a' Rakétás seregtől; 's 4 kadétok. — Meg sebesedtek 50 tisztok, 459 hajós legények, 106 tengeri katonák, 5 tengeri pattantyusok, 14 Szapórók és Minázók; 4 Rakétások, 30 kadétok, 12 számfellett-valók. — E' szerént mind égygyütt telt az elestek' száma 128-ra, a' sebesek' száma 690-re. — A' Hollandusok közzül elestek 13-man, megsebesedtek 62-ten. — Telt tehát az Ánglusok' és Hollandusok' holtakból és sebesekből álló egész vesztese 883 emberekre.

A' tsatázás után, *Augustus*' 28-dikán, ilyen levelet küldött Lord *Exmouth* a' *Dey*-hez: —

„Sire! A' vezérlésem alatt lévő hajós sereg megkülömböztetett módon megfenyíté benneteket tegnap a' ti tengeri erőtöknek, fegyveres házaikoknak és magaziumaitoknak semmivé való tevése által azon

gonoszágokért, mellyeket Bonánál a' fegyvertelen Keresztények ellen elkövettek, és azért is, hogy azokat a' kívánságokat, mellyeket én a' Régens Princz akarata szerén: előtökbe terjesztettem vala, illetlenül megvetettétek.

„Minthogy *Anglia* nem azért folytat hadakozást, hogy városokat tegyen semmivé, nem akarom a' ti személyes kegyetlenségeitekért a' ti országotoknak békességszerető lakosait büntetni: tehát most is csak azokkal a' békességes feltételekkel kínállak-meg benneteket, a' mellyekkel tegnap Fejedelmem' nevében megkínáltalak vala. Ha ezen feltételeket el nem fogadjátok, *Angliával* békességetek soha nem lehet. —

„Ha ezen feltételeket, mint illik, elfogadjátok, jelentsétek-ki három ágyúlövés által. Ha ezen jeladás meg nem fog történni, én azt mint nem-akarást úgy fogom nézni, 's hadi munkáimat úgy fogom megújítani, mint jónak találok. —

„A' feljebb nevezett feltételeket arra az esetre ajánlom, ha azolta, sem a' Britanus Konzúl, sem azok a' ti tisztok és egyéb személyek, kik egy Ánglus tsajkán oly gyalázatosan elfogattattak, sem pedig a' nállatok találtató keresztény rabszolgák valamelly kegyetlenséget nem szenvedtek; 's még égy-szer megújítom kívánságomat, hogy a' mi előbbeni kötélünk szerént nekem, az Ánglus Konzúlt, a' tiszteket, és hajós legényeket, adjátok-ki. —

„*Exmouth*.

ltt következne az a' beszélgetes, a' melyet Kapitány *Brizbane*, a' ki ezen levelet a' *Deyhez* bévitte, ezzel tartott: hanem ezt, mint hogy már kiadtuk, most elmellőzzük.

A' Vezérlése alatt lévő hajós sereghöz ilyen katonai hirdetést intézett Lord *Exmouth* Aug. 30 dikán: — "A' Fő vezér gyönyörűségét találja abban, hogy tudtára adhatja a' seregnek azt, hogy ennek bátorságos iparkodásai véghez vitték, hogy a' *Dey* azokat a' feltételeket, melyeket az Angliai Régens Príncz ó Kir. Hertzegsége, néki eleibe irt, aláírta, 's a' mellynek 21 ágyúlvévesek által ki kell hirdettetni. A' kötésnek feltételei ezek: 1) ször; a' keresztények rabszolgaságának örökre való eltöröltetése — 2) szor. Az Algiriában találtató minden keresztény rabszolgáknak az Anglus hajókra való kiküldöttetése, akár melly nemzethől valók legyenek, a' mellynek ma délig kell megtörténni — 3) szor; mind azoknak a' váltság-pénzeinek az Anglus hajókra való kiküldöttetése, mellyeket az Algiriának ennek az esztendőnek kezdetétől fogva a' keresztény rabokért bévettek. Ennek holnap kell megtörténni — 4) szer; az Anglus Konzúl káranak tökéletes visszafordittatása, mellyel ő, az ő elfogattatása miatt vallott. — 5) ször. A' *Dey* már a' maga tisztjeinek és Ministereinek jelenlétekben közönségesképpen eleget tett az Anglus Konzúlnak megbántatásáért, a' midőn tőlle, a' mi *Charlotta Királyné* nevű linea hajónk Kapitánya (*Brizbane*) által előtte elmondott kifejezésekben, botsáuatott kért. A' Fő vezér használja ezen alkalmatosságot, midőn az Admirálisoknak, Kapitányoknak, egyéb tiszteknek, hajós legényeknek, és minden egyebeknek megköszöni az ő ezen tsatában kimutatott iparkodásokat, parantsólván egyszersmind, hogy a' következő vasarnapon, azon győzeletemost, mellyet ezen hajós sereg e' hősiességében az emberi nemzetnek vértököltségesebb módon szomjúzó ellensé-

gen nyert, a' Mindenhatónak hálaadó áldozat tétetessék."

A' *Londoni* Kurir jegyzi meg, hogy Lord *Exmouth* tsak szemérmetségből nem említi tudósításában azt, hogy maga is két sebet kapott legyen, égygyet az ábrázatjában, mast a' tzombjában, de szerentsere tsak gyengéket. Ez az újságlevél hozza elé továbbá, a' Lord *Exmouth* emberi jó szívének dítséretére ugyan ezen tsatából a' következő környülállást: — Mikor Lord *Exmouth* a' maga hajójával a' Moló mellé közelített 's ott megállapodott, látván, hogy ezen sántzon és egyéb partokon sok ezer nézők bámuszkodnak, 's nem tudják, hogy kevés szempillantatok mulva melly reitentes ágyuzás fog elkezdődni, kiállott a' hajó szélére, kezébe vette a' kalapját, és azzal intette a' népet hogy távozzék-el, a' kinek még ideje lehet; minthogy ily rövid idő alatt már külömben sem futhattak volna mind el. Hanem, nem vette-é észébe a' sokaság a' Lord intését, vagy pedig nem tudta mire való, elég az hogy a' lett a' dologbol, hogy a' *Charlotta Királynénak* egy emeletéről tett lövés, legalább is elseprett a' parton és sántzokon álló nézők közzül 500 — 1000 embert, a' kik tsak új-áglátás kedviért mentek volt oda.

Aról, hogy a' Lord *Exmouth* vezérlése alatt lévő hajós sereg miért tért Algíra mellől vissza Angliába, és miért nem vette útját egyenesen *Tunis* és *Tripolis* ellen, ilyen megjegyzést adott-ki a' nevezett Kurir: — "

„A' tavasz' kezdetén, úgy mond, olyan útastást kapott vala Lord *Exmouth* egy hajós sereggel, hogy vegye reá az Afrikai Uralkodókat arra, hogy a' Jóniai szigeteknek az Anglus uralkodás' alá való tartozását, esmérjék-meg, *Sárdinával* kössenek békességet, 's hogy a' keresztények' rabszolgaságát, ha lehet, egészszen töröltesse-el. Admirá-

lis *Exmouth* legelőbb *Algiriában* tett próbát. A' Dey réá állott arra, hogy a' *Joniai* zászlók is azzal a' jussal eljenek a' tengeren, mellyel az *Ánglus* zászlók, és hogy *Sárdniával* megbekéllik, hanem arról, hogy a' keresztények' rabszolgaságát eltörölje, telyességgel nem akart hallani semmit. *Innét Tunisnak és Tripolisnak* fordúlt *Lord Exmouth*. Ezeknél mind a' két *Dey* réá állott *Lord Exmouthnak* nem csak az ó két első kívánságaira, hanem arra is, hogy a' hadi foglyokkal többé nem fognak úgy bántani mint rabszolgákkal, hanem csak úgy, mint azokkal más *Európai* pallérozott nemzetek szoktak bántani. Ekkor ismét *Algiriának* fordúlván *L. Exmouth*, még egyszer megpróbálta réá venni ezen *Deyt* is arra, a' mire már a' más kettőt, a' keresztény hadi foglyokkal való bánás éránt réá vette vala. De semmire sem mehetett. Hoszszas disputálás után azzal mentette magát a' *Dey*, hogy ő, mint a' *Török Császár*' alattvalója, ennek engedelme nélkül egy illy feltételre réá nem állhat, hanem azt ígérte, hogy követet küld *Konstantzinapolyba*, 's kérdést tétet ott. Valósággal el is küldött oda egy követet a' *Tagus* nevű *Ánglus Frégáton*. Ezen időközben történt, hogy *Lord Exmouth* *Angliába* vissza evezvén, az *Algiriak* az *Ánglus* zászlót megbántották, 's *Bonánál* olyan dolgokat követtek-el, hogy mihelyest az *Ánglus Országlószék* azokról tudósított, ezt az expedíziót, a' melly most illy jó és ditsőséges reszultumokkal megkoroniztatott, azonnal felkészítette 's útnak indította. A' mi pedig a' *Tunisi* és *Tripolisi* *Deyket* illeti, ezek semmi részt nem vettek az *Algiriái* történetekben, és úgy látszik, hogy tett kötéseiket híven meg akarják tartani. Nekünk tehát semmi okunk nintsen arra, hogy ezekkel veszekedjünk. —

Egy magános író után azt jegyzik-meg némely *Ánglus* újságok, hogy ezek a' vad *Algiriáiak* oly hideg vérrrel 's oly pontosan igazgatták ezen tsatában agyúikat, hogy az

Európai tengeri vitézeknek sem szolgálta gyalázatjokra; 's úgy viselték átaljában magokat, hogy kevés keresztények szeretnék ily drágán eladni a' magok bőrökét, mint ezek a' hitetlenek eladták. — A' *Morning Chronicle* nagyon emlegeti, hogy *Lord Exmouth* jövendőre nézve nem nézett elég messzre az *Algiriáikkal* való kötésben: — “Mi, így fejezi-ki magát ez a' *Chronicle*, az alatt a' természetszerént való magunk' lekötelezése alatt vettük által az istentől, mint *Feudumot*, az *Oceanus* tengert, hogy tisztán tartsuk azt a' tengeri tolvajoktól. Fel kellett volna tenni a' hékesség' tzikkelyei közzé, hogy mihelyest egy *Algiriái* prédáló hajó magát ezen-túl a' tengeren megmútattja, azt azonnal úgy fogja nézni *Anglia*, mint ellene való hadakozásnak jelét.” — A' *Times* így szoll: — “Azt ugyan, hogy az *Algiriáiak* ezen crószak által tóllök kitsikartatott ígéretekét szorosán megtartsák, reménleni alig lehet: hanem minthogy mi, még pedig csak a' más nemzetek' javára, 's a' midőn az *Ánglus* zászlók telyességgel meg nem bántattak, mütattuk-meg azt, hogy mit lehet eltökéllétség által véghez vinni: tetát jövendőben azok is így tehetnek, kiket a' tengeri tolvajoknak megbabolázatása közelébről illeti. Mi ezen terhés időkbén, ezért elég feles költséget tettünk 's vért ontottunk.”

Szent Ilona.

Itt következik egy (már régitske) levél, mellyet a' *Newcastle* nevű hajónak, melly a' *Frantzia* és *Orsoz* biztosokat *Sz. Ilona* szigére vitte, egy tisztje, *Julius* 29-dikén írt onnét, egy *Londoni* barátjához: — “Az a' levél, mellyet én *A. kisaszszonytól Balkome* kisaszszonyhoz hoztani, bémenetelt szerzett nekem ezen utolsó' apjának házához, a' kinél *Napolcon* eleinten sokáig lakott vala. *Malkolm*, a' *Newcastle*' *Admirálissa*, valamint szintén a' felesége is nagy kedvességben vannak *Napo-*

leonnál. Te talám úgy képzelődöl, hogy *Napoleon*t minden láthatja minden időben, és hogy ő véle minden beszélhet. Éppen ellenkezőképpen van a' dolog; a' Kormányozóval *Hudson-Low*val nagyon összeveszett, 's csak akkor akar látogatókat maga' eleibe hotsátani, mikor éppen neki tetszik. Én is engedelmet nyervén *Admirális Malkolmtól*, hogy *Balkome* úrral *Longwood*-ba mehessünk, oda útnak indólánk. *Longwood* valami öt (Ánglus) mért-földnyire esik attól a' helytől, a' hol a' *Newcastle* vas-matskán áll. *Generális Bertrand*, ezen útnban a' révtől valami 4 mértföldnyire egy kis házban lakik, a' melly két szobából áll. Második fölöstökömre ide *Bertrand*hoz megérkezvén, innét útnkat *Longwood* felé tovább folytattuk. *Balkome* magát bejelentette, 's *Bonaparte* azonnal kijövéen, a' kertben sétálni indúltak. Én, minthogy ötet közéről látni nagyon kívántam, éppen a' hátamegett mentem, ki is egyszer megfordulván 's engem' megzemlélvén, kérdezte *Balkométól*, hogy ki vagyok? Megmondván ez, hogy az *Admirális Malkolm'* hajójához tartozó tiszt vagyok, egy mély főbajtást kaptam *Bonapartétól*, a' ki egyszermind a' levett kalappal hátul menő *Las-Casas*ra bizta, hogy engem' későbbre mutassonbénéki. Minthogy *Las-Casas* és *Balkome* nem tették fel kalapjokat, nekem is hajadon fővel kellett maradnom, 's a' nap igen hevesen sütvén, nagy fő fájját kaptam. *Napoleon*nal való beszélgetésem igen rövid volt, és átaljában ilyen formálog folyt: — "*Napoleon*: Hány esztendő ember az úr? — 27-esztendő. — Házas? — Nem. — Az úr még igen ifiú arra, hogy a' *Newcastlen* szolgálhasson; hány tonnás ez a' hajó? — Ezer ötszáz harminztöt tonnás. — Volt-e' az úr valaha azon az *Egyiptienne* nevű hajón, mellyet én építtettem? — Voltam. — Hol van most ez a' hajó? — *Plymouthban*. — Van-e' ez oly nagy, mint a' *Newcastle*? — Nintsen; a' *Newcastle* 50, az *Egyiptienne*

pedig csak 48 ágyus. — Hát hiszi-e' az ur azt, hogy, ha annak a' folyasóin is ágyui volnának, el lehetne venni? — Igen is, egy fertály óra alatt el lehetne venni. — Erre vállat vonintráa *Bonaparte*, nevetett, és így szollott: Hát mit tart az úr egy 74 ágyus lineahajórol? — Ezt is el lehetne venni akkor, mikor a' szél olyan erőssen fúna, hogy az alsó lyukait meg nem nyithatná; de másként nem. — Hát, mennyi idő alatt gondolja az úr, hogy egy 38 ágyus Fregátot elvehetnének? — *Frantzia* Fregátot-e' azt kérdeztem. — Nem; így felelt *Bonaparte* nevetve, hanem *Amerikait*. — Én azt feleltem, hogy valami 10 minúták alatt; erre *Napoleon* ismét, jót nevetvén, így szollott: *Adieu!* — 's azzal a' hintójába béülvén, elment. Eliségünk kevés ván. *Captol* (a' jó remenség' fokaton) érkezik némelykor egy kevés. A' szigetnek mindenik oldala mellé egyegy hajó van állitva vigyázatra, 's ezek mellett szüntelen járnak ide 's tova az olázkodó tsajkák."

Frantzia Ország.

Azt a' *Moujier* nevű inzsiner tisztet, kiről irtuk hogy ítélszék' eleibe állították ezért, hogy *Vincennes* várát a' békétleneknek kezekbe akarta jádzani, halálra ítélték. —

Lenormant, az a' könyvnyomtató, ki a' *Chateaubriand* könyvit kinyomtatta, a' nyomtatványbol minden felé sokat elküldözött, előbb, hogysem a' Politziai tisztviselőknék bémútatta volna. Mikor a' Politziai Minister a' dolgot megtudván, Politziai embereket küldött volna hozzá a' nyomtatásoknak elvétetetésére, a' nyomtatók még a' Politziai embereket is megtámadták, sőt *Chateaubriand* maga is jelen lévén, kinyilatkozta, hogy ő és a' nyomtatók engedni nem foguak addig, míg fegyveres erő nem megy ellenek. A' melly tsakugyan meg is jelent végezetre, és elvitetett a' nyom-

zató műhelyből egy szekér nyomtatványt. Azért sokak gyalázzák *Chateaubrindot*, hogy *Pair'* és *Státusminister'* létire így öszsze elejítette magát a' könyvnyomatókkal.

A' *Monitörben* ilyen megjegyzést lehet olvasni a' mostani képviselőknek választatósokról: — „Ez a' választás egy legnevezetesebb időpontot fog tenni az utolsó 25 esztendőknél sorában. Ha a' választások nem jól találnak történni, az az ügy, hogy a' Constitúcióval ellenkező gondolkodású követek találnak választatni, így nagyobb szerentsétlenség ér, mint a' milyenek már értek bennünket. A' revolúziós országlovszéknek idejébéli rettenetességek, a' napnyógoti (*Vendei*) polgárok között uralkodott hadakozás, a' Császári országlovszékbeli néppusztító *despotismus*, az idegenek beütésének tsapásai, ezek mind semmik ahoz a' veszedelemhez képest, melyet a' mi országunknak egy olyan képviselő kamara okozhat, mely a' Királlyal és Constitúcióval ellenkező indulatú képviselőkből leszen öszsze szerkeztetve.

A' Politizai Minister egy kertülő írást botsátván a' Préfektusokhoz, megintette őket, hogy ezen választásra nézve nagy vigyázással legyenek, a' választó gyűlésekhől semmi ez vagy amaz magános embert ki ne szorítsanak, a' választókat tegyék figyelmessé ezen választásnak nagy fontosságára, a' részre hajló embereknek, akár mely palást alatt lappangjanak, mesterkedéseiket tegyék semmivé, a' Király' rendelkezéseinek gyaláztatását, ha különbben nem lehet még erőszakos eszközök által is akadályoztassák meg; egyéberánt a' választóknak engedjenek teljes szabadságot, 's meg ne engedjék;

hogy fenyegetődés, motskolódás 's egyéb méltatlanságok miatt a' magok munkájokban rövidséget szenvedjenek. A' gyűlések' szomszédságaikban semmi sokadozást ne szenvedjenek, ellenben a' gyűlések belső politizáját bízzák' egészen a' választó gyűléseknek előlúloikra.

A' *Londoni Kurir* így beszéll, egy *Párisi* levelezője után, a' követek' kamarájának elosztattatását megelőzőt és követett környűtállásokról: — Néhány ministeriális tanácskozásokban fennforgott az a' kérdés, hogy el kell-e osztatni ezen kamarát, vagy nem? *Richelieu*, *Corvetto*, *Lainé*, és *Decazes* úgy iteltek, hogy el kell osztatni; a' több Ministerek, kik között nevezetesen a' hadi Minister *Clarke*, ellenzettek. Sept. 5-dikén azonközben valami elfogott leveleket terjesztették a' Király' eieihe, a' mellyek arra határozták a' hadi Ministert, hogy ő is a' többek' részére állott, 's a' Király mig az nap' meghatározta a' kamara' elosztatását illető rendelkezést. A' dolog oly titokban folyt, hogy Sept. 7-dike előtt, mikor a' dolgot a' *Monitör* kihirdette, még a' Princek semmit nem tudtak belőle. A' történet nagy megilletődést okozott az udvarnál. Azoknak a' képviselőknek számát, a' kik tavaly a' Ministerekkel leginkább ellenkeztek, de most, azért, hogy igen ifiak, kimaradni kéntelenítettek a' képviselők közzül, 45-re teszik. A' *Párisiak* mind a' Ministerekkel tartanak: Déli Frantzia országban és a' Vendében pedig leggyengébb a' Ministeri rész. Jónak lehet tartani, hogy a' választás' munkája ily rövid időre határozott, mert nem leszen elég ideje a' részrehajlóknak a' mesterkedésre.

- Okt. 4-dik napján Száz forint Huszaspénzért, Váltótzedulában 320 3/8 forintot,
 — egy Császári aranyért — fl. — kr. — egy Hollandus Aranyért — fl. — krt.
 Okt. 5-dik napján 100 forint huszas pénzért, Váltótzedulában 321 5/16 forintot,
 — egy Császári aranyért — fl. — kr. — Egy Hollandus aranyért 15 fl. 6 krt
 Okt. 7-ik napján 100 forint huszas pénzért, Váltótzedulában 323 1/2 forintot. —
 egy Császári aranyért. — fl. — kr. — Egy Hollandus aranyért — fl. — kr. adtak —

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

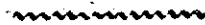
A' Pesten Október' 2-dik napján költ levelekben, ezeket olvassuk:

A' mit az idő szült; azt az idő ismét megmásolhatja. Az idő szülte a' Kereszténységben a' meghasonlást, 's ezt ugyan az idő ismét jóvá teheti. Már Németországban némelly fő Tudósok írtak a' Keresztény Felekezeteknek megegyeztetetéséről. De ezen tanátslások alig tettek egyebet, hanem, hogy a' Felek egymást meghallgatni, egymáshoz közelíteni készebbeknek látszanak, és az a' gyűlölségnek lelke, melly az üldözéseket szülte, tellyességgel ki-irtatott. Hazánkban a' Törvény szépen egyezteteti a' külömbkülömbféli Vallásokat, 's ezen egyezésnek köszönhetjük, hogy nem tsak a' tsendes békeség és barátság uralkodik a' Felekezetek között: hanem egymásnak sorsát szivekre veszik, 's ha nem segíthetnek is rajta, legalább részvételek által enyhíteni igyekeznek.

Illy nemes és békességes lélektől vezéreltetvén, Tiszteles és Tudós *Deáky Gedeon* Református Prédikátor Ur, *Tisztelet Oltárja* neve alatt leírta azon üldözéseket, mellyeket Ő Szentsége a' Római Pápa a' mult zavaros idők alatt szenvedett, 's ezen betses könyve által a' Magyar Nemzettel megismértette azon Fő-Fő Papnak a' Kereszténység mellett nagy lélekkel kiállott viszontagságait.

Ezen munka a' Szentséges Pápanak kezébe jutván, olly tetszéssel fogadta, hogy sz eránt való különös meglegedésének kijelentésé, 's a' Tiszteletes Ur jó szándékának megtisztelését Gróf *Severoli* Cardinálisra bizná. Ő Eminentíája tehát Bétsből Pozsonyba levelet irtt Juliusban Tiszteletes *Deáky Gedeon* Urnak, és a' hoz olly, hét Aranyat nyomó, ajándék Numismát kaptsolt, mellynek fő oldalán Ő Szentségének képe látszik ezen írással: *Pius VII. Pont.*

Max. An. XVI. a' másik oldalán látszik a' Pápa mint a' Szavonai Boldog Aszszony képeére koronát téssen, itten az írás ez: *Dedit gloriam in loco isto; alio pedig Deiparae simulacrum Savoniae solenni ritu coronavit.* Ezen emlékeztő Pénz egyszer 's mind azon szenvedésekre emlékeztet, mellyeket Ő Szentsége ottan kiállott, 's így a' Tiszt. Író munkájával igen megégyez. — Mi szerentséknék tartjuk, hogy a' Hazánkban uralkodó költsönös tiszteletnek és barátságának bizonyására e' munkát megemlíthetjük, 's azt megmutathatjuk, hogy a' Magyaroknál igaz: *Mentem mortalia tangunt.*

A' Hazának tett szolgálatokat, és az igaz érdemet mindenkor atyai indúttal tekintő Felsőges Urunk az ország Számvető hivataljánál közel 50 esztendőig szolgált *Tekintetes Szabó István* Exactor Urat, önnön alázatos esedezésére nyugalomba tenni, és neki nemtsak egész fizetését meghagyni; hanem jeles érdemeit Királyi Tanátsosi ranggal, minden taxa nélkül, megtisztelni méltóztatott.

Belgium.

Itt következik az a' törvényprojektum, mellyet a' Király megfontolás 's törvényező való változtatás végett a' Belgiumi közönséges Rendek' kamarája eleibe küldött, 's a' melyről a' 27-dik számú M. Kurir' 193-dik levél-lapján emlékezünk: —

„*Mi Wilhelm,* isten' kegyelméből Belgiumi Király, *Luxemburgi* Nagy Hertzeg, etc. etc. Meggondolván, hogy a' Constitúciónak 27-dik cikkelye szerént: minden könyviro; könyvnyomtató, 's könyváros, felelni tartozik azon írásért, melly a' Státusnak vagy valamelly magános embernek jussait megsérti; hogy azok, a' kik az idegen Hatalmasságokat megbántják, ez által magokat nagyon kiteszik arra, hogy

annak a' Státusnak, a' hova ők tartoznak, számot adjanak; hogy a' mi Constitutzióknk semmi elegendő eszközt nem nyujt arra, hogy azt a' visszaelést, melyet ezen tekintetben a' nyomtatásbéli szabadsággal elkövetni lehet, elhárítani lehessen; végezetre, azt is meggondolván, hogy mi azt akarjuk; hogy egy ilyen fontos tárgyra nézve a' mi célzásunk és ezen ország' minden lakosainak kötelességek eránt, semmi bizonytalankodás fenn ne maradjon, tehát mi, minekutánna a' mi Státustanátsunkat meghalgattuk volna, a' közönséges Rendeknek megégygyezésével a' következőket határoztuk és határozzuk: — 1) Azok, kik a' magok írásaik által a' vellük barátságban és jó égygyetértésben lévő külső Monarkhák-nak és Fejedelmeknek személyes character-jeket megbántják vagy meggyalázzák, az ő *Dynastiájok*nak *Legitimitássát* (az ő ország-száglásbéli igazjussokat) megtámadják vagy kétségbe hozzák, vagy is az ő kormány-zások alatt kijövő rendelkezéseket gyűlölséges színbe öltöztetik: először 500 Forint bírságot tartozzanak fizetni, vagy ha ezt a' summát meg nem fizethetik 6 hónapi fogságot szenvedjenek. Ha másodszor is ezen vétékbe esnek, ekkor három esztendeig tartó fogságra büntetvessenek. — 2) Hasonló büntetés alá vettettek azon könyvnyomto-tók és könyvárosok, kik az említett írásokat magok kinyomtaták vagy kiosztották, vagy mások által kinyomtatatták vagy kiosztatták, oly feltétel alatt, ha az írók bé nem jelenthetik, hogy őtet magát nemcsak ítélszék' eleibe czítálni, hanem vétkestse-lekedetéről is meggyőzni 's azért megbün-tetni lehessen. Ezen büntetéshez járuljon még az, hogy az íróktól, nyomtatóktól, és árusoktól, az ő Pátensek, (könyvnyomtatói és könyvárosi levelek) az ő előzőri rajta-érettetés-kor három, a' másodikkor pedig 6 esztendeig, elvéttessék; és ezen idő alatt semmi fele munkát ki ne nyomtathas-sanak vagy közönségesse ne tehessenek; mind két esetben elvéttessék az ő köny-

vek, a' mellyek ezen tilalommal ellenke-zőleg kinyomtatattak. — 3) Sem az írók, sem a' nyomtatók, sem a' könyvárosok élő nem hozhatják mentségekre azt, hogy azok a' tzikkelyek, a' mellyek a' perre alkalmatosságot szolgáltatottak, más újságokból vagy nyomtatottírásokból nyomtatattak ismét ki, vagy fordítottak más nyelvre által. — 4) Az idegen Országlszékeknek minden panaszai-k vagy kívánságaik, mellyek az 1-ső tzik-kelyben kifejeztetett írásokon fundáltatnak, a' mi külső dolgokra ügyelő Ministerünk által egyenesen az igazság' kiszolgáltatására ügyelő Minister' eleibe igazitassanak, hogy az író, a' nyomtató, vagy könyváros, kit a' panasz illet, a' törvénynek közönséges út-ján, a' közönséges vagy azon kerületbéli Prokurátor által, a' hova a' vétkes tartozik, az ítélszék' eleibe idéztethessék. —

„Alairta: Wilhelm.

Egymással semmi összeköttetésben nem lévő, politikai megjegyzések: —

Ugy látszik, így szoll az *Austriai Be-ohachter*, hogy a' jövő November' 4-dike, némely Európai Státusok' historiájában nevezetes nap akar lenni. Ezen a' napon kezdődik-el a' Ménusi Frankofurtumban, miut már most bizonyosan erőssítik, a' *Német Szövetség' napja* (Diétája); *Párisban* ezen a' napon tartja az új képviselői kamara a' maga első ülését; erre a' napra gyűl össze *Koppenhágában* az a' biztosság, melly a' *Holsteini Hertzegségnek* Constitutziót fog készíteni.

Anglus Hadnagy *Wilson*, September' 17-dikén olyan tudósításokkal' érkezett-meg *Máltából Londonba* a' Ministeriumhoz a' Lord Bathurst' Cancellariájába, a' mellyek igen fontosoknak lenni tartatnak.

Az *Angliai Régens Princz* September' 18-dikán titkos kabinéri tanátsot tartott. A' tanátsban ezek a' Ministerek voltak jelen, Lord Bathurst, *Castlereagh*, *Sidmouth*, *Melville*, és *Ellenborough*. A' tanáts előtt audientzián voltak a' Régens Princzvel, az *Orosz*, *Frantzia*, *Belga*, *Württembergi*, és *Sárdinai* Követek.

Ugyantsak September' 18 dikán így ir-
tak a' *Londoni* közönséges levelek: — *Ná-
polyban* még nem állott-el, a' minap oda
küldetett Amerikai Követ Pinkney úr,
a' maga kívánságaitól (Már más újságuak-
ban irtuk, hogy azoknak az Amerikai ha-
jóknak megfordittatását kívánnyá, mellye-
ket a' Nápolyi kikötőhelyben még a' *Mülat'*
országása alatt elvettek volt). *Circello* úr,
a' Nápolyi külső dolgokra ügyelő Minister,
minden ott lévő idegen Követekhez jelen-
tést küldött ezen tárgyra nézve. A' *Betsi*
Congressusnak az a' határozása, mellyen az
Amerikai Követ úr a' maga kívánságát fun-
dálja, tsak *Belgiumot* illeteti, 's tsak olyan
országok fundalhatják rajta kívánságaikat,
a' mellyekbe a' törvényes uralkodók visz-
zatéttettek. A' külső Követek, kiknél
a' mingyárt említett jelentést tette a' Ná-
polyi Minister, arra magok nem feleltek.
Kurirok küldettettek külömbkülömb udva-
rokhoz, mint erősítik, maga Hertzeg *Serita*
küldetett-el. Legvakmerőbb kívánsága (tud-
niillik az Amerikai Követnek), mellynek
kútfejét mindazáltal mi megmondani nem
tudjuk, az, hogy a' Nápolyi Király adja oda
a' *Sirakúzi* kikötőhelyet az Améri-
kaiaknak. Ez a' kívánság az Amérikaik'
káránakviszzatérítettetésére, rendkívülvalóbb,
hogy sem telyesíttethessék, és ha az *Amé-
rikai* hajós sereg a' Nápolyi Királyt egy
olyan eszköz által akarná ennek telyesíté-
sére kényszeríteni, a' milyen lenne *Sirakú-
zának* elfoglalása, mi reménljük, hogy ezen
esetben Lord *Exmouth* az Amérikaiak eránt
is azzal a' szolgálattal fogva viseltetni, mel-
lyel az Algíriaiak eránt viseltetett. Ugy lát-
szik mindazonáltal (e' már különösen a'
Londoni Kurir' vélekedése), hogy az Amé-
rikaiak tsak *Lampadosa* szigetét kíván-
nyák. — (Ez egy lakosok nélkül való
puszta szigetetske *Málta* és *Tunis* között). —

(*Sirakúza*, nevezetes város volt, kivált
a' kikötőhelyére nézve, a' régi időkben;
erős is volt. *Sicilia'* szigetének napkeleti

partján van. Ma tsak az a' része áll fenn,
a' melly egy szigetet formál, és *Ortygia*
volt a' neve. Az a' része, melly a' parton
feküdt, most gabonát termő föld, szőlő
és gyümölcsös kert. Most valami 14 ezerre
telik a' lakosai' száma. Kettős kikötőhel-
lye van, beiső és külső; a' kettő közt egy
fellegvár találtatik: hanem most ritkán lát-
ni itt egyebet halász-hajóknál. Ezen kikö-
tőhelynek kősziklapartjában találtatik, a'
Dionysius' úgy nevezett *Füle*, a' melly egy,
50 lábnyomnyi magasságú s 250 hosszúsá-
gú, ritka mesterséggel készült barlang. Er-
ről beszélik, hogy a' mindjárt nevezett,
hajdani *Sirakúzi Denezs* tyrannus, ebben
a' barlangban egy szobából leskelődött és hal-
gatódzott az idezárattatva lévő foglyokra,
oly mesterséggel lévén az épület alkatva,
hogy minden hang oly módon egy pontra
szolgált, hogy ő itt a' legtsendesebb susogást
is jól megértette. Azért nevezték ezen bar-
lagot az ő fülinek. Most igen rongyos ál-
lapothban van a' sok szerentsétlenségek után.
Hanem bor igen jó terem a' vidékein; a'
Sirakúzi bor híres). —

Az *Amerikai* hajóknak az *Anglusok* ál-
tal való megvizsgáltatása ismét villongást oko-
zott az Északi Amerikai Egygyesült. Státu-
soknak és az ott lévő szomszéd *Anglus* tar-
tományoknak belső vidékeiken lévő nagy
tökon. Azon a' keskeny tsatornán alól,
mellyen az *Erie* tavára béveznek, és a'
melly közönségesen *Detroit* név alatt szo-
kott első fordulni, egy *Anglus* tiszt és 6 kö-
zemberek az *Union* nevű Amerikai *Briggre*
felmentek szökevényeket keresni. Ezen *Ang-
lus* tisztnek neve *Brock*, 's azzal mentette
tselekedetét, hogy Kommandásától vett
arraszóval való parantsolatot. Az alatt míg
a' vizgalódást tettek az *Anglusok*, az ő *Ka-
nadai* partjaikon, attól a' helytől, a' hol
az *Amerikai* hajó' vizgalttatása folyt 50 öl-
nyire, két ágyú állott jó készülettel. Az
Amerikaiak tudósították a' történetről a' ma-
gok Országlovszékjeket.